

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap ==

Előfizetési ár:

Événként 3 frt. félévén 1 frt 50 kr., egyévi szám 10 kr.
Eztől az elcsúszások és reklámokért Hirschl N. könyvnyomdája küldendő.

Felolvasó szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésig közzétett anyagok a lap szerkesztésébe küldendők.
Hirdetési díj: 4 hasábjos betűsor egyezri hirdetésenként 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 80 kr.
Nyitólételettsora 25 kr.

Új pénz.

A nemzetgazdászok általában azt vallják és hirdetik, hogy új pénznek a forgalomba hozatala mindenkor a polgárok megkárosodását vonja maga után. Ez természetesen is, mert a forgalomból kivonandó pénz bevételi határideje gyakran nem szívároghat át olyan rétegeknek, melyek — bár ott pénz szintén felhalmozódott — a mindennapi élet változásaitól el vannak zárva. Ily módon gyakran százezrekre rug az összeg, melylyel a polgárok károsodnak. Sokkal több zavar s aránylag még nagyobb veszteség érheti a polgárokat akkor, ha nemcsak új pénz, hanem ezzel egyidejűleg egészen új pénznemek kerülnék forgalomba.

Az átmeneti idő a legsúlyosabb terhet a kereskedőkre, iparosokra és általában a nagyobb vállalkozókra, (résztvénytársaságok, pénzintézetek stb.) rója, mert ezeknek meglévő nyomtatványaik, könyveiket s általában egész ügykezelésüket az új pénznemhez alkalmazva kell reformálni. E kötelezettség természetesen az összes törvényhatóságokat is terheli. Általában az 1899. évi XXXVI. t.-cz. 2. §-a értelmében 1900. évi január hónap 1-től kezdve az összes törvényhatósági és községi bevételek és kiadások koronaértékben állapítandók meg és a számadások is ebben az

értékben vezetendők. Ugyanezen t.-cz. 3-ik §-a értelmében a törvényhatóságok és községek felügyelete alatt álló, vagy közszolgálatot szolgáló testületek, alakok, egyesületek, szövetkezetek és intézetek könyveit és számadásait szintén koronaértékben kell vezetni. A belügyminiszter különben már mindezzel fel is hívta a törvényhatóságok figyelmét, de ezzel kapcsolatosan a sajtónak is kötelessége, hogy a beálló változást a közönség mind szélesebb rétegeivel megismertesse.

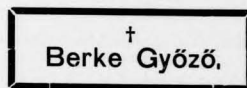
A korona értékű pénznem, mely jelenlegi számításai rendszerünket teljesen felborítja, sok tekintetben előnyös reánk nézve. Pénzegységünk ugyanis e változással a közepéurópai pénzegységgel (frank, márk, lira) megközelítőleg azonos értékűvé válik s a mi ennek a rendszernek egyik legnagyobb előnye, ezentúl kisebb darabosú pénznemekkel fogunk rendelkezni, a mi viszont szabatosabb értékmegállapításokat teszi lehetővé.

Az sajnos kétségtelen, hogy a korona értékűre való átmenet pénzünknek a nemzetközi forgalomban való értékét nem javítja meg. Nem javíthatja meg valutánk rendezetlensége miatt, a mi az agió szakadatlan ingadozását okozza.

A valuta szabályozását tudvalevőleg a

koronaérték behozatalával egyidőre tervezték de hát ennek útját vágta az, hogy elégtelen arany alap miatt a készfizetés felvehető nem volt. Igaz ugyan, hogy az osztrák-magyar bank mintegy 380 millió forint értékű aranyalany rendelkezik, ezt azonban a legerélyesebb kamatláb politikával kell megvédelmeznie, nehogy újból kiszivárogyjon a bank pénzéből. És a nemzetközi pénzpiac jelenlegi vagy legalább közelmúlt helyzete nagyon is indokolta teszi a fokozott éberséget, sőt aggodalmaskodást is. Ez volt az oka annak, hogy az osztrák-magyar bank október hó 1-én 1873 óta első esetben 6% emelte a kamatlábát, mely rendszabály pedig a mi piacunkon erős rázkódást, mondhatni válságos helyzetet idézett elő.

A jelek azonban fokozatos javulásra engednek következtetni. A mi persze igen üdvös és kívánatos, hogy legalább az új pénzzel javult viszonyokat találjunk, a jövő évszázad közepén.

Múlt hó 28-án este az a hihetetlenül hangzó hír járta be Múraszombat városát, hogy Berke Győző meghalt. Megrendülve és a fájdalomtól lesújtva

A „Múraszombat és Vidéke” tárcsája.

Egy vén asszony.

A gőzerőt korunkban ezer meg ezer ember veszi igénybe, hogy bekalandozassa a világot. A körutazási jegyek, a külön-, kéj-, háló-, étkezési, luxus és villámvonatok készséggel állnak az utazás dühétől elragadt készségeire és nehézségeire, kik csak érezt megfontolás után s akkor is bizonyos ünneppességgel szálltak a postakocsiba, ugyancsak álmúnának, látván: mily gyorsan, mily könnyelműen határozzuk el magunkat az utazásra.

Azt lehetne hinni, hogy a németek, akik pedig minden csekélységből tudományt faragnak az utazás elvi meghatározására is ügyet vetnek, de mind-éddig még nem jelent meg mű a könyvpiacra, mely az „Utazás katechéza” vagy „Az utazás tudományának alapvonalai” címet viselő.

Ha mi a legelső, utunkba akadó kupéba belepereleljük magunkat, ott fázunk, unatkozunk, elalsunk és éhezünk, hogy ezek után szinte kerékbe törötten érkezünk meg a célhoz, — ez nem nevezhető utazásnak. Otthonosnak kell éreznünk magunkat a kocsiában, mint az az egyszerű utazó-ügynök, ki a Semmeringen való átutazásban a robogó vonaton tökéletes ruhacsérezhez fogott, persze azt

hívén, hogy a hosszú alaguton át alkalma lesz e kényes művelethez. Tévedésből azonban a rövid alagutat választotta.

Egy újonc avagy egy műkedvelő az utazás terén, aki nem juthat saroküléshez és nyitott ablakát se tudja meg védeni, mindig sajnálatos benyomást kelt bennem, mert a magam kezdő korára emlékeztet vissza, ámber még a legkiműveltebb „utazó művészek” is megessik néha olyasmik, ami számításán kívül esik.

Évek előtt az osztrák vasút G.-K. vonalát több hónapig keresztül igénybe vettem és itt töltöttem inaséveimet mint utazó. A kalauzok — szívélyes és megközelíthető egyének — többnyire szenvedélyes vagy legalább is alkalmi dohányzók voltak és igen tiszta megkülönböztetést tudtak tenni egy pénzen vásárolt rossz szivar s egy ajándékba kapott jó havanna között. Nekem, tulzás nélkül mondhatom, személyi rokonszenv folytán többféle előnyt nyújtottak. Éjszakai nyugalommat minden lehető módon biztosították és mindenféle alkalmatlanságot, mint pl. élelő vígezeket, kutyatulajdonost stb. távollattartottak tőlem. Birói kifejezéssel élve, „izoláltak” engem.

A vonat rendszeren éjjel után két percczel érkezett meg. Egyszer azonban a lehullott nagy hó jóval késleltette és én, valamint több paraszt utas,

fázva, türelmetlenül várakoztunk a hideg, elhagyott állomáson.

A vonat végre berobogott s a G.-ben való tartózkodás a késő folytán megrövidült. A konduktorok ide-oda futkoltak, a kocsi-ajtók ki-be csapódtak s a helyzetet éles hőfűvés tette türelmetlenné. Jó magam egy előttem eliramodó kalauz csipetnem el a kabátja szárnyánál fogva és odasugtam neki.

— Hallja-e, aludni akarok!

A megszületett figyelmesen reám nézett (valószínűleg folisment) s aztán egy homályos kupéba tolt be engem, hol egy összekuporodott, látszólag asszonyi alakkal találtam magamat szembe, ki melyen aludni látszott s így nem is vett tudomást jöttömről. Midőn a kalauz később jegyet jött bélyegezni, sajnálatát fejezte ki előttem, hogy nem tudott számomra jobb helyet szerezni; ugy is ez lévén az egyedüli fűtött koci a vonaton. En kérdő tekintetel vettem hallgatag utitársam felé a szövegbe, mire a kalauz feleletképpen így morgogott:

— Egy vén asszony! . . . nyugodtan alhatik tőle . . . jó éjszakát.

Felhaltott bárányhöz gallérjába temetve fejét, a kilinccet óvatosan megnyomta és tovább folytatta kényelmetlen útját a külső futóhágcsón.

A vén asszony halkan hortyogott. Bőröndöm

győződünk meg, hogy a hír mégis igaz volt. Elte virágában, 30 éves korában meghalt ki a kélre-hetlen halál szerettei közül, hogy a legmélyebb gyászba borítsa az évek óta gyászt hordó Berke család.

Hirtelen keletkezett a vihar, a mely az élet-erős, büszke, gazdanyuln tölgyet gyökerestől tépte ki s nyomán tántogató úr, sajnó seb keletkezett az anyaföld kebelén.

A kinek nem volt még kedves halottja, a ki nem látta örökre eltávozni oda, a honnan nincs többé visszatérés, azt, a kit oly nagyon szeretett: az nem ismeri a csendes nagyságot, a fájdalom mélységét, a kínzó gyötrelmet, a mely a katasztrófát hirdető harangzúgás hallatára elfogta szívét mindazoknak, a kik Berke Gyózót szerették.

Pótolhatatlan veszteség érte az édes jó anyát, a szerető testvéreket és rokonokat, mert a család második atyja, erős támasza, hunyta le örök álomra szeméit. Kedves halottját siratja benne a jóbarátok és ismerősök nagy száma, a kik részt kérnek a gyászból és testvériesen osztoznak a fájdalomban. Nehelzen pótolható úr keletkezett Tótság intelligenciájának soraiban és a muraszombati társadalomban, melynek szép reményekre jogosító és előkelő szerepre hivatott tagja volt az, aki immár jobb létre szenderült.

Kereszen vizsgálatát a mélyen sujtott család a gyász sötét napjaiban a Mindenható végtelen bölcsességében, kegyelmében és ha vizsgálatásul szolgálhat, azon tudatban, hogy Berke Gyózó nemcsak kesergő övének, hanem az egész Tótságnak kedves halottja, kinek jó emlékét kegyelettől fogja őrizni.

A temetés nagyszámu és előkelő rokonság, Muraszombat és vidéke intelligenciája színe-jávanak részvétele mellett mult hó 30-án délelőtt nagy pompával ment végbe az evangélikus vallás szer-tartása szerint. A temetésen Berke János tótkeresztri lelkész, a megboldogult nagybátyja, Czipott R. zó battyándi, Siftár Károly bodóhegyi és Hima Sándor tótnóriási ev. lelkészek fungáltak, a kik közül Czipott Rezső és Hima Sándor magyarul, Siftár Károly pedig a jelenvolt nagyszámu vendájkü közönségre való tekintetből, vend nyelven mond-tak igen szép, megható gyászbeszédet, a melyk hatása alatt szem nem maradt szárazon, a jelenvoitok egy-egy sítak a rókógó családdal.

Délfelé járt az idő, a mikor a Muraszombat fővezéjét egészen betöltő gyászmenet a harangok mélabus zúgása mellett kiért a temetőbe. Itt Czipott Rezső lelkész mondott megható imát s a gyászdalok elhangzása után a nehéz érzéköporsó cünt a családi sírboltban. Nyugodjék békében.

Koszorúkat küldtek a következők:

Dr. Czipott Zoltán, Dr. Uy Károly, Horváth Pál, Muraszombati Takarékpénztár, Pósfay család,

Skerlák László és neje, Pintár Miklós, Dr. Kiss Elemér, Bodnár András, Most Rudolf és neje, Az Asztaltársaság, ifj. Horváth Pál, Kováts István, Szinicz család, Siftár Károly és neje és Böles Béla és neje.

Gyűjtünk

ERZSÉBET KIRÁLYASSZONYUNKNAK Muraszombaton felállítandó emlék- szobrára!

(Folytatás.)

Az Erzsébet-szoboralapra adakoztak még a következők:

Háry Lipótné Felső-Csalogány, Genur Károly, Vogler György Vas-Hidegkút 1—1 frt. Háry Emma, Háry Lipót Felső-Csalogány, Péntek János, Sparas Ferenczné, Schmiuderer Károly, Sparas Ferencz Regede, Saruga Frigyesné, Dr. Wappenstein Henriette, Morgenstern Berta, Felső-Londra 50—50 krt. Adele Hammer, Regede 30 krt. Összesen 7 frt 80 kr. Mult számban közölt összeg 283 frt 23 kr. Összesen 291 frt 03 kr.

Kértnék mindazon kedves hölgyek, kiknél gyűjtőív van a vidéken, e hó végéig a gyűjtést az ivvel együtt bektüdni sziveskedjenek a szoborbi-zottság bármelyik tagjához.

Mindazon kedves hölgyeknek, ki a vidéken gyűjtéssel foglalkoztak és fáradoznak, meleg kö-szönötét küldi

az Erzsébet-Szobor-Bizottság.

Helyi, vármegyei és vadas hírek.

— **Gróf Széchenyi Tivadar** v. b. t. tanácsos orsz képviselője a mai napon Túrjére ér-kezett, ahol Jozipovits Imre volt horvát miniszter társaságában részt vesz a csornai prépost által rendezett vadászaton.

— **Kórházi gondnok választás.** Tury József muraszombati kórházai gondnok lemondása folytán megüresedett gondnoki állás a kór-házi választmány f. hó 2-án tartott ülésén töltötte be. A számos pályázó közül Schweitzer Károly nyugalmazott honvédszázados, budapesti lakos vá-lasztott meg egyhangulag, aki f. évi december 1-én elfoglalja állását.

— **Adóhivatali gyakornok.** Terplán Sándor, Terplán Jenő péterhegyi ev. lelkész fia a muraszombati adóhivatalhoz díjtalan gyakornoknak kinevezetett.

— **A vasvármegyei kultur-egyesület megalakulása.** Nagy és lelkes érdeklődés között alakult meg mult hó 29-én a vasvármegyei kultur-egyesület, mely azon rövid idő óta is, amelyben a magyar nemzeti kultúra zászlaját kibontotta, közel félezerény lelkes hivat szerzett a szent ügynek.

Elnökké egyhangulag, óriási lelkesedés mellett gróf Bathány Lajos orsz. képviselő, v. b. t. tanácsos választotta meg a közgyűlés. Elnökök: Dr. Károlyi Antal és Ehen Gyula. Titkár és muzenmizgazgató: Kárpáti Kelemen. Könyvtárgazgató: Jánossy Gábor. Ügyész: Rhoer Ödön. Pénztáros: Dr. Grimm Károly. Központi könyvtárkezelő: Horváth János. A fiatal egyesület már a legközelebbi napokban akcióba lép, s működését programja értelmében megkezdi. Terve van vége a vidéken ismeretter-jesztő előadások sorozata, melyekre az országos főfelügyelőség egy-egy illusztris tagját is meghívja esténkint az elnökség. Nagy ambícióval, munkak-edvel fog az egylet működéséhez, hiszik, hogy lelkes közönségünk támogatása kísérni azt.

— **Névhelyesbítés.** Dr. Khál Elek mura-szombati ügyvéd nevét a családi értesítő alapján „Kaál“-ra helyesbítette. A helyesbítés az ügyvédi kamaránál már keresztül vezetett.

— **Eljegyzés.** Dr. Varga Gábor szent-gott-hárdi ügyvéd, vármegyei közéletének kimagasló alakja, eljegyezte Desits Gyula szent-gott-hárdi kir. közjegyző szeretetreméltó és bájos leányát, Valé-riát. A közereset és tisztelet, melyet Varga Gá-bor kitünő személyes tulajdonságaival oly széles kör-ben kivívott és a menyasszony kiváló erényét zálogát képezik jövőndő családi boldogságuknak, a mely hogy teljesen fellegetlen, tökéletes legyen, ósinté szívvel kívánjuk.

— **Egyházközségi felügyelőválasztás.** A dunántúli ág. ev. hitvallású egyházközség világi felügyelőjévé Ibász Lajos nagybirtokos megválasztott

— **Az angolok legújabb veresége.** Lon-don város gyászba van borulva azon óriási vereség folytán, ami az angol főerőket az afrikai harc-terén Ladysmithnél érte. A lapok szerint halottak-ban és sebesültekben az angolok veresége 379 ember, foglyokban 42 tiszt és 2000 katona. — Ezenkívül a hegyi tüzérség ttegeit a burok elfog-lalták.

— **A vármegyei közegészségügyi bi-zottság** mult hó 30-án a vármegyházán ülést tartott. A bizottság 3 évre újra megalakultán, elnökké egyhangulag dr. Bozsik Bélát választotta.

— **Dr. Feuer Nánán** orsáság közegészségügyi felügyelő mult hó 26-án tért vissza Szombathelyre a muraszombati és szent-gott-hárdi járá-sok területén befejezett tanulmányutjáról, s rögtön referált tapasztalásairól a vármegye főispánjának. Dr. Feuer különös ismeréssel emelte ki, hogy az adminisztráció egész aránytal hat közre a trachoma elfojtására irányzott intézkedések pontos foganato-sításánál. Véleménye azonban az, hogy teljes siker csak akkor lesz elérhető, ha a szemvizsgálatokon az összes lakosság megjelenik, a betegok pedig, esetleg kényszereszközökkel is, a reudelő-állomá-

után nyulva, csakhamar előkészületeket tettem az északúhoz.

Mily praktikus fickók ezek az amerikaiak: mennyire értik az utazást! Minő pompás uti kő-szülékekét köszönhetünk nekik! — Mindenekelőtt felszereltem hideg, kényelmetlen czipóimat a „nél-külözhetlen, patent utipapucsokkal”, bivalyszőrrel bélelv. Azután feljuttam a különböző kauszk-pár-nákat, felraktam magamra a patent uti szemüve-get a fényelenzővel, a hópájszemet, a falfűdőt, a respirátort (az esetleg megakadó lélekzés gyó-gyítására) továbbá rendbe hoztam a többi aprósá-got, amelyek által a megszokás embere azon csal-odásba ringathatja magát, hogy saját otthonában álmódozik.

A plaidé kendőbe és shawlokba burkolt öreg mama tovább folytatta mély álmát. Terjedelmes előkészületeim a legkevésbé sem zavarták álma-ban, ami az aggodulni a veszendő életőre jele. Miután Jean Pál tanácsát köveve, gondolatban egy párszor tízig számláltam a számokat, csakhamar álomba merültem, melyet a számok monoton, értelem nélküli ismétlése idézett elő...

Tiszta, napfényes, fehér téli reggelre ébredtem s első tekintetem egy földön heverő kis könyvre esett, melyet nem ismertem magaménak.

Aranyos fűdele: „Egy bakfis szenvedési s

örmei” címet viselte és nyilván a vén asszony ejtette el az alvás közben. Érette nyultam, de ka-rom nem volt elég hosszú hozzá s így évtavason fölemelkedtem rögtönzött ágyamban, ámbár csak egyik lábam jutott a padlóra, mert egy ijedtség megállította mozgási képességemet. Mit láttam!

Ott, hol az öreg asszony aludott, most egy ifju, csinos leányka ült, karsu derekág melegítő plaidébe s takaróba bujtatva. Fejét — aranyos, szőzke fejecskéjét — ábrándozva mélyesztette a sarokba és onnan összefont karokkal a téli reg-gelen látszott elmerengeni, miközben lehellete a hideg ablaktáblára kedves jégvirágokat rajzolt.

Néhány pillanatig valószínűleg észnélküli me-revséggel ültem helyemem, mert fölöttem meglepő-tem, midőn uticélom nevét hangosan kiáltották odakinn.

Nem volt veszteti való időm, hisz már is in-duló fölben volt a vonat. Gyorsan felgorttam, le-kaptam fejemről a sapkát, lábaimról a papucsokat, a levegő fűtyölve szállt ki a kauszkpárnából s egy pillanat elteltével minden apróságom eltűnt a bőröndben. A hölgy, azt hiszem, egyszer se tekintett felém s lázas csomagolás közben.

A kocsifékező sürődött, az ajtó megnyílt s a kalauz — jégcsapokkal a bajszán és primgallér-

ján — elem sietett, hogy a kiszállásnál segítség-re legyen.

A nagy sietésben bucsú-üdvözlötlet dadog-tam, melynek hivatása lett volna szőgnyakozást, rémületet és bocsánatkérés kifejeznie...

A szőke angyal — minden nagytás nélkül mondhatom: az volt — nem felelt, de ha nem családgom, félre fordított kedves arcáról gnyos mosolyt olvastam le.

Midőn a kocsiját ismét becsukódott, a ka-lauzra tőmadtam:

— Az ördögbe is! Mit hoztál maga nekem egy vén asszonyról? Nézze meg jól, hisz az egy ifju hölgy, egy gyönyörű hölgy! Miért nem mondta ezt nekem mindjárt?

A kalauz sunyi módon rám nézett:

— Ön uram azt mondta, hogy aludni akar, mondá némi hangsúlyozással.

Formátlan, bélelt keztűjébe dugott jobb-jával szalutált s a lassan meginduló vonatra föluggott.

A gazoner!

sokra állítottak, a trachoma orvosok és rendelők állomásai száma pedig fölemelték. Különös súlyt helyez arra is, hogy a gyógyeljárás, tekintet nélkül annak fájdalomtól való, minden esetben teljes alapossgal eszközöltessék. Az eddigi gyógyulási eredményeket kielégítőnek nem tartja, mivel 1893-tól kezdve 4 trachoma-orvos 9 rendelők állomáson működik, s ennek dacára a teljesen gyógyult betegek száma csak 84.

Mindazoknak, a kik szeretett fiam elhunyt alkalmából észinte részvétüknek koszorú keltése és levél általi kifejezést adtak és ez által anyai szívem meléi fájdalomt enyhíteni iparkodtak: ez uton is benső hálámatis köszönetemet nyílranítom.

Öz. Berke Mihályné.

„A pénzszerzés legkönyebb módja“ az alatt megjelent hírre vonatkozólag Singer Károly ur részéről a következő helységeitát tettük: Való, hogy Grosz Mór terhére Singer Károly egy ötezer forintos obligatio felett rendelkezik, de valótlán, hogy ezen obligatio tőle a leirt kalandoz módon lett volna kicsikarva, az obligatiót nem Singer, hanem Grosz Mór kértére ennek egyik sógora írta és a másik sógorával is megtanuztatva adta át Singernek. Valótlán az is, hogy Grosz Mór hitelezője volna Singernek akár 3 frt, még kevésbé 3000 Ft-tal, soha sem is volt ilyen követelése Singerrel szemben. — Az, hogy a netén folyamatra leendő ötezer forintos perben Singer avagy Grosz tess-e a veszes, nem a hírlapok, hanem a bíróság előtt fog elválni.

Vigyázatlanságból halál. Lukács József zsaldegyi lakos a múlt hó 28-án családjával az erdőn fát szedett s az erdő szelén tűzet rakva, kis 5 éves leánykáját felügyelet nélkül mellette hagyta. A szerencsétlen gyermek ruhája tűzet fogott és amire a gyermek segélykiáltásaira oda-siettek, ez oly égési sebeket szenvedett, hogy harmadnapra meghalt. Az eset a hatóságnál feljelen-tett.

Gondatlanságból keletkezett tűz-vész. Vendkóváci községben tűz ütött ki a mi-nap Zsóks Mátyás házában. A tűz csakhamar el-harapódzott és még három lakoztat elhamvasztott. A kár 2100 frt, miből 600 frt van biztosítva. Kiderült később, hogy a tüzet Zsóks Mátyás neje szől. Cselez Anna okorta olykép, hogy a taka-
réktűzhelyen rakott tüzet felügyelet nélkül hagyta. A gondatlan aszonyt följelentették a muraszombati kir. járásbírósnál.

Figyelmeztetés. A muraszombati gazdasági fiók-egylet tóltaki falköltségéből f. e. október 25-től fogva és jövő tavasszal jól kiféldött, erős törzsszel bíró és koronára nevelt 2000 drb arany-pármén, 2000 drb canadai renet-alma, 700 drb téli esperes, 100 darab Mária Luja, 60 darab Bosk bokab+ és 60 drb Lamotte körte olvány kerül eladásra. Az olványok ára gazdasági egyesületi ta-goknak darabonként 15 kr, nemtagoknak 20 kr Előjegyzéseket elfogad Takács R. István e. tit-kár, Muraszombatan és Vucskás Sándor falko-la-kezelő, Urdombon. Tuljegyzés esetén az olványok a jelentkezés sorrendje szerint fognak kiszolgál-tatni. 15.000 sima Riparia szőlővessző is eladó, aranként 7 frtjával. Előjegyzéseket elfogad az egyesület titkára. Együttal figyelmeztetjük egyesü-letünk tagjait, hogy tagdíjakat f. év november hó 1-éig az irodánál lefizessék, mert különben naptrára igényt nem tarthatnak. A választmány.

A szegényeségi bizonyítványok ki-állítása. A belügy- és pénzügyminiszterek kimond-tották, hogy a szegényeségi bizonyítványoknak lel-kész által való megerősítése a jövőben nem szük-séges.

A szegényügy rendezése. A szegény-ügynek régen húzódo kérdése nyer legközelebb elintézését. A belügyminiszteriumban ugyanis most dolgoznak egy javaslaton, amely hivata lesz a szegényügyet végleg rendezni. Rendeletet intéznek valamennyi törvényhatósághoz, hogy az egyes vár-megyék területén levő szegényeket írják össze, s a létszámot közöljék a belügyminiszterrel. Ennek elkészülte után fognak hozzá a szegényügy ren-dezéséhez.

Az ideai szüret és a borárak. Mint minden esztendőben, úgy az idén is szüretkor va-

lóságos mesébe illőt olvas az ember a termés nagy-ságáról. Különösen egyes napilapok exccellálnak az-zal, hogy hol Heves, hol Bihar, vagy Aradmegyéből jelentik az ideai szüret fenomenális voltát oly tudósítások alapján, hogy egyes községekben még edényhiány is állott be és a gazdák vizeslajtokba, teknőkhöz olajos hordókba helyezik el az újbot. Ezen hírek kiseretében mindjárt olvasható a must árának devalvációjá is, mely 3—4 forinttal al-csonyabb a tavalyinál. Persze ezen tendenciázus hírekből egy szó sem igaz. Nem csak az országos átlag, de a megyei és községi termésátlag is alig nagyobb, közepesen a legszerencsésebb vidéken. Lehetnek egyes gazdák, akik talán tényleg igen jó szüretnek örvendnek, de ez kivétel, míg a leg-több helyen a peronospora, oidium és szőlőmoly annyira megviselték a szőlőt, hogy ahol látszatra jó szüret biztatott is, a must rozslé fuzt. A tava-lyi esztendő egyike volt a leggyengébbeknek, me-lyekről csak a statisztika számot ad (20 év óta ke-vezebb bor csak egyszer szüretett az országban, mindössze 1.200.000 hektoliter), az ideai pedig csak alig valamivel jobb Igen jól tudjuk, hogy ilyen-
kor csak hozzátevése számítás lehet eszközölni — ami hálátlan feladat — azért a felől biztosak lehetünk, hogy 1 és fél millió hektoliternyi szük-séget mellett, az árak csökkenése egyáltalán nem volna indokolva. Azért tartjuk a bort!

Mióta lett közlegelővé az utca?
A helybeli gyalog-sétány ha ugyan annak nevez-hető, amely szép árnyékot vett Muraszombatra, különösen most újabb időben az egész sétány tele van gágogó ludakkal legelősző tyukokkal és kacákkal pulykákkal, még csak a sertések és a tehének hiányzanak, hogy teljes legelővé legyen. Rendőrök hol vagytok? mire való az illető tulaj-donosoknak az udvar odahaza, a múlt hó 30-án is a mikor boldogult Berke Győzött temették a menet előtt egy csapat lud gágogva szaladt a gyászoló család és a résztvevő menet nagy épülésére, föl-hívjuk a városbíró figyelmét és reméljük, hogy ren-det fog csinálni, hogy a amorságj félek az utcára ne kerüljenek, azok egy mezőváros-utczára nem valók. Egy szem tanu.

Közgazdaság.

Tojáskivitelünk Angliába. Mezőgazda-ságunkban a legjobb mellékereseti ága egyike a tojásterelés, melynek fejlesztése érdekében épp azért minden lehetőet el kellene követnünk. A nem-zetközi tojáskereskedelemnek egyik főpiacza Ang-lia, ahol a forgalom rohamosan emelkedik: min-den héten sek ezer láda tojás érkezik a német, dán, francia és belga piacok. A forgalomban a legjobb minőség az orosz tojás és részben a ma-gyar is. Mindenesetre érdemesebb volna a magyar tojás exportot direkt uton indítani, gyorsabban és jobban érkezik meg az áru s az angol piac zü-vevényben is karolná fel ezt a czikket, ha pl. Piu-mén át jutna el Angliába. Az angol piacoknak óriási arányu tojásüzletsége: évenként 120—130 millió értékű és ez biztos piacot nyújtana a tisztá és jó minőségű magyar árunak, amelyek különben is drágábban értékesülnek ma is, mint bármely származású más tojás. Nagy baj éppen nálunk, hogy a tojástermelőik épen maguk nem osztályoz-
kád eléggé, mert a külföldi kivitelre csak a nagy, tisztá és teljesen friss, egészséges tojások valók. A Magyar Gazdák Vásársarnok Ellátó Szövetke-zete ezen a téren már is igen jelentékeny műkö-dést fejt ki, a midőn a vele összeköttetésben levő szövetkezetek utján a tojás helyes válogatására és csomagolására kioktatja a termelő közönséget.

Mennyi szuperfoszfátot alkalmaz-nak kat. holdanként. Az elmúlt évben nagy-szerű aratásunk volt azoknak, akik földjeiket szuperfoszfáttal is megrágyázták, mert ezáltal meg-akadályozták buzájuk megdőlését és megrozsdásó-dását, a talajban levő nagymennyiségű foszforsav pedig hatásosan segítette elő a szemképződést, dacára annak, hogy sokhelyt nem elegendő meny-niségű szuperfoszfátot alkalmaztak. Általában el-terjedt szokás kat. holdanként 100 kgot kiszórni, holott nem az a kérdés, hogy milyen súly a a

szuperfoszfát, a mit kiszórunk, hanem hogy kilo-gramm foszforsavat tartalmaz. Van pedig olyan szuperfoszfát, amelyik métermázsként 12 olyan a mely 22 kg. vízben oldható foszforsavat tartal-maz. A megrendelésnél tehát azt is mindenkor meg kell mondani, hogy hány percentes szuper-foszfát akar a vevő; ebből azután közepes trá-gyázás esetén annyit kell kiszórni, hogy egy kat. holdra legalább 20 kg. vízben oldható foszforsav jusson.

Az istállótrágya nitrogénjének meg-kötése. Tudvalevőleg az istállótrágyának nagy-mennyiségű értékes része megveszendő addig, míg az alszántatik. Ilyen veszteségeket már az istállóban is szenved a trágya, hacsak nem gon-doskodunk a olaszló ammoniak megkötéséről. Ezt pedig igen olcsón és egyszerűen megcselekedhet-ük azáltal, ha úgy az istállóban a hidlásra, mint a kiganajozás után a trágyatelepre szuperfoszfát-gipszet hintünk ki, amely egyrészt a trágya nitro-génjét megköti, másrészt pedig a trágya foszfor-savtartalmát fokozza. Egy számos marhára, vagyis egy ökröt illetve 10 alá ki kell hinteni az istálló-ban 0.15—0.2 kgot s ugyanaannyit trágyadombra. Kerül pedig ez naponta és állatonként 1/2—3/4 kr-ba, a trágya értéke pedig legalább két annnyal növekedik.

A zabos búkköny természetéről. A zabos búkköny tudvalevőleg egyike a legkitűnőbb zöldtakarmányoknak, egyrészt mert jól elkészített és kellőleg megrágyázott talajban óriási hozamot ad, másrészt, mert olyan jó takarmány szolgáltató akár zölden, akár szárazon, hogy az ökrök a leg-nehézebb munkára képes, ha csupán vele lesz is etetve. Váltogázásában rendszeren zab után s bu-za előtt következik s így természetesen nagy ho-zamot s utána jó buzatermést a talaj csak az esetben adhat, ha a föld kellőleg elumunkálva, igen jól megrágyázva lesz. Kat. holdanként leg-alább 200 mm. istállótrágyát kell adnunk őszlen s azt még a fagy heálta előtt lehetőleg mélyen kell alszántatunk. Tavasszal adjunk 130 kgr. szuperfoszfátot s ha azt szép mélyen alszántottuk, vessünk bele zabosbúkkönyt a bizonyosak lehetünk, hogy nemcsak a zabosbúkkönyből, de az utána kö-vetkező búzából is kitűnő termésünk lesz.

Takarmány-oesztiliztet az állatoknak.

Az újabb időben rendezett szarvasmarha kiállítá-sokon bámulattal látjuk, hogy a 9—10 hónapos, vagy az egy esztendősi bika teljesen ki van fejlőd-ve. Bármennyire akarjuk azt saját állatainkkal utánozni, még sem fog sikerülni, mert ha tulok takarmányt adunk nekik, meghízunk ugyan, de elegendő nagyságot még sem érnek el. Ezt csak úgy érhetjük el, ha a csoportozott mesterségesen mesterségesen fejlesztjük takarmánycsont etetésé-vel. A takarmány-oesztiliztet ugyanis magas foszfor-sav és mésztartalmúnál fogva rendkívül kedvező befolyással van a csontképződésre s ha emellett elegendő takarmányt is kap az állat, rendkívül gyorsan fog fejlődni.

Csak ezután arra kell vigyázni, hogy a csont-liszt tiszta jó minőségű legyen; a legjobb eszt-
liztet Magyarországon a Hungária műtrágyagyár-nál (Budapest, Váci-kört. 21.) lehet kapni.

Ebből a csontlisztből egy kifejlett lónak 20 grammot, szarvasmarhának 30 grammot, csikónak, borjának 10 grammot, malacnak 5 grammot kell adni. Akkor is, ha valamely állat nadonta 40 gr. meszet kap, ezen a czimen csak 1/2 kr. kiadásunk lesz naponta, ellenben az állat értéke legalább 25%^{al} növekedik.

Takarmánynövények nem mindenkor sikerül-nek a talaj tápanyag szegénysége miatt, a minek következménye, hogy nem tarthatunk elég állatot, nem temelünk elég trgyát s így a homoktalajok termőképessége folytonosan csökken. A legjobb ki-sérletek azonban arra az eredményre vezettek hogy műtrágyázott homokon minden takarmány sikerül: aki tehát nagy takarmányterméseket akar, az okvetlenül alkalmazzon műtrágyákat. Here, lu-czerna s más pillangós virágúak alá csak szuper-foszfátot kell alkalmazni 10—150 kgot kat. hold-
danként. Nem pillangós virágúakat 30—40 kgr. chilisátrómmal is lássuk el. Olyan növények, me-lyek huzamosabban maradnak egy és ugyanazon talajon, erősebben trágyázandók.

